

NOVOFER ALAPÍTVÁNY

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

GÁBOR DÉNES KÖZÉPISKOLAI ÖSZTÖNDÍJ 2023

Gábor Dénes Nobel-díjas mérnök, fizikus, társadalmi gondolkodó, a Római Klub alapító tagja emlékére, a NOVOFER Alapítvány a Műszaki Szellemi Alkotásért kuratóriuma pályázatot hirdet Gábor Dénes Középfiskolai Tanulmányi Ösztöndíj 2023 elnyerésére,

„TUDATOS EGÉSZSÉG”

címmel.

Gábor Dénes mintegy fél évszázada, a Római Klub tagjainak sorában mind nagyobb szenvedéllyel vizsgálta a technológia és az innovációk társadalmi környezetét és hatásait. Ezzel kapcsolatos gondolatait már a Római Klub létrejötte előtt önálló könyvekben is közreadta: a *Találjuk fel a jövőt*, a *Tudományos, műszaki és társadalmi innovációk*, illetve *Az érett társadalom lebilincselő gondolatmenetei* alapján éppen a mai horizontunkról fogalmaz meg sok - helytállóan bizonyult - előrejelzést. Ez utóbbi művének 6. fejezetében így fogalmaz: *Az ember csodálatosan viselkedik a szerencsétlenségben, ám kényelemben, jólétben és biztonságban elgyengül.* Nem véletlen, hogy a műszaki fejlődés kínálta lehetőségek mellett komoly (és látható módon sok tekintetben megcáfolhatatlan) jövőképet vázolt fel arról, hogy milyen következményei lehetnek a jelentős mérnöki- és társadalmi innovációnak és azok miként hatnak az emberre. Kiemelkedő mérnök-fizikusi talentuma széles műveltséggel és felelős társadalmi gondolkodással párosult, így tudott sok – ma már tényszerűnek elismert, illetve bizonyított – jövőképet felvázolni. Ma is sokan és sokat meríthetnek gondolkodásából, a jövőt vizionáló műveiből.

A Római Klub tevékenysége az elmúlt évtizedekben rendkívül nagy hatást gyakorolt a tudományos életre, valamint a gazdaságpolitikai vélekedésekre és megteremtette a globális dimenziókban való gondolkodás tudományos alapjait. Jelentéseik hasznos kalauzként szolgáltak úgy a kutatás, a tervezés, mint a veszélyek és esélyek racionális és humánus kezelése terén.

Idei pályázati kiírásunk mindezek tükrében jelenünk egyik sokakat érintő, de még keveseket inspiráló problémahalmazának, az **egészségmegőrzésnek** néhány lehetséges segítő, támogató útján várja az önálló és innovatív gondolatokat. Az út, amelyről várjuk a fiatalok leleményes, bátor és jól alátámasztott látomásait és ajánlásait: **a tudatos élelmiszer, és eszközhasználat az egészségmegőrzés érdekében.** Hiszen Gábor Dénes elhíresült mondása szerint: *A jövőt nem lehet megjósolni, de a jövőnket fel lehet találni.*

TÉMAKÖRÖK

1. Milyen egészséggel kapcsolatos új mérőeszközök, szenzorok bevezetését vagy létező eszközök (pl. okosórák, vérnyomásmérők, vércukormérők, applikációk, stb.) tudatosabb használatát javasolná egészségünk megőrzésére?
2. Milyen kommunikációs módszert javasolna az egészségre közismerten ártalmas ételek, italok, élvezeti cikkek (pl. cukrozott, szénsavas üdítőitalok, energiaitalok, cigaretta) fogyasztásának csökkentésére?
3. Milyen jobbitó javaslata van arra vonatkozóan, hogy az egészségügyi vészhelyzetbe került emberek a lehető leggyorsabban mentőorvosi, ill. kórházi ellátáshoz jussanak?

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

A pályázaton részt vehetnek a határainkon belül, vagy azon kívül élő, magyarul tudó középfiskolás tanulók.

A Pályázó hozzájárul ahhoz, hogy a Pályaművet az Alapítvány a későbbiekben ellenszolgáltatás nélkül, digitális vagy nyomtatott formában közzé tegye, vagy a közzétételt partnere részére engedélyezze.

A Pályázónak nyilatkoznia kell arról, hogy a Pályaműnek ő a szerzője és ez által joga van azt publikálni, publikáltatni, továbbá garantálja a Pályamű eredetiségét. (A felhasznált irodalom, források megjelölése szükséges. A részbeni plagizálás is a pályázó kizárását eredményezheti.)

A jelígyes pályázat két részből áll:

1. **Adatlap:** a Pályázó nevével, születési adataival, elérhetőségével (lakáscím, telefon, e-mail), a felkészítő tanár nevével, a Pályázó iskolájának adataival (iskola neve, címe, igazgató/intézményvezető neve, e-mail címe), valamint a Pályamű azonosítására alkalmas jelígyével és munkacímmel, a választott témakör megjelölésével, a Pályázó aláírásával (a számítógéppel kitöltendő adatlap letölthető a www.gabordenes.hu internet címről).
2. **Pályamű:**
A pályamű megismertetésére többféle megjelenítési formát is elfogadunk.
Esszédolgozat 6-10 oldal terjedelemben, jelígyével és címmel, vagy egy prezentációra, bemutatására alkalmas **képi megjelenítés**, fotómontázs, slide-show, videofilm formában.

A PÁLYAMŰ LEHETSÉGES TARTALMA:

A Pályaműben a Pályázónak a megadott **témakörök egyikét** kell feldolgozni, értelmezni, tovább gondolni, az újszerű lehetőségekre rámutatni. Természetesen megengedett az ismert alkalmazások újszerű bemutatása is a források megjelölésével.

A pályaműnek szigorúan természettudományos alapokon kell állnia, áltudományos nézetek a dolgozatot értékelhetetlenné teszik.

1. A témaválasztás

A felkínált témakörök és az ezeken belül kiválasztható kérdések a jelenkor társadalmi kérdéseinek, illetve mai megjelenési formáinak olyan elemei, amelyek a természettudományok területéről és/vagy életviteli-, viselkedési szemléletéről (olykor társadalomtudományi megközelítést is igénylő, vagy azt elfogadó módon) várnak megoldásokat. A jelenkor középiskolás korosztályának későbbi életszakaszát meghatározó technológia- és életmód váltás időszakát éljük – sok-sok kérdőjellel. Ezekből választottunk egy csokrot és ebben szeretnénk megismerni a felkészült és érdeklődő középiskolások tapasztalatait, jövőképét, kreativitásuk megnyilvánulásait.

Ki-ki olyan témakört – és a témakörön belül kérdést, feladatmeghatározást – válasszon, amelyben már a kérdés feltevésekor otthon érzi magát és saját elgondolásai kreatív kifejtésére képes. Kerüljék a csupán meglévő írásos anyagok, értékelések átdolgozásán, vagy egymáshoz illesztésén alapuló munkákat.

2. A lehetséges kivitelezési, megvalósítási formák

A választott témakör és kérdés kidolgozása során többféle megjelenítési megoldás is szóba jöhet. Előnyben részesítjük azokat a megjelenítési formákat, amelyek közérthetően, a laikusok számára is könnyen megérthető módon, reprodukálhatóan és bemutathatóan kezelik a kérdést. A kérdések jellegétől függően ezek lehetnek:

- esszé jellegű dolgozatok, akár táblázatokkal és számításokkal, ábrákkal, képekkel is kiegészítve;
- képek és/vagy mozgóképek szerkesztett megjelenítése, video-klip, animáció;
- elvégzett és értékelt kísérlet, működő kísérleti példány, modell leírása.

FORMAI KÖVETELMÉNY:

- Az írott szöveg 12 pont nagyságú Times New Roman betűtípussal, 1,5-es sortávolsággal készüljön, az oldalmargók mérete 2 cm legyen. Az írott szöveg terjedelme ne haladja meg a 10 oldalt.
- A képi megjelenítés során a vetítés, bemutatás hossza ne haladja meg a 5-8 percet.
- A dolgozat tartalmazzon címdalt a jelige és a cím feltüntetésével, tartalomjegyzéket, oldalszámot és egy maximum 1 oldal terjedelmű összefoglalót (absztraktot), valamint a felhasznált irodalom jegyzékét is. Az idézett vagy kimásolt szövegrészeket idézőjelbe kell tenni, és a lábjegyzetben hivatkozással kell ellátni.
- A dolgozat tartalmazhat képeket, illusztrációkat vagy vonatkozó mellékleteket. A beillesztett képeket sorszámozni kell, forrásukat meg kell adni és a szövegben, hivatkozni kell rájuk.
- Nem lehet a dolgozaton semmilyen személyes adat, a pályázó beazonosítására alkalmas jelölés, jelzés, vagy a pályázó fényképe.
- A jelige legalább 4 betűből és legalább 3 számból, de legfeljebb 10 karakterből álljon. **A pdf file neve a jelige legyen!**

AZ ELBÍRÁLÁS SZEMPONTJAI:

Az elbírálás során a beérkezett pályamunkákat egy szakértőkből álló munkacsoport dolgozza fel és rendezi sorba annak általa meghatározott értéke szerint. A szakértői javaslatok alapján a beérkezett pályaművek első harmadát a Kuratórium tagjai megismerik, azokról véleményt alkotnak és döntenek az ösztöndíjak odaítéléséről.

Szempontok:

- Az önálló, eredeti gondolatok, javaslatok mértéke, mennyisége.
- A pályamunka kidolgozottsága.
- A választott bemutatási mód (esszé, video stb.) célszerűsége a választott kérdéshez illeszkedően.
- A technikai fel-, vagy kidolgozottság.
- Az összefoglalás közérthetősége, előadásra való alkalmassága.

HATÁRIDŐK:

1. JELENTKEZÉS: A pályázatra való jelentkezés, azaz a pályázati adatlap elküldési/postára adási határideje 2023. március 3. éjfélig.

A pályázati adatlap benyújtási helye és módja:

Az adatlapot elektronikusan az alapitvany@novofer.hu e-mail címre és a kinyomtatott, aláírt példányt postai úton a NOVOFER Alapítvány, 1112 Budapest, Hegyalja út 86. szám alatti címre kell beküldeni. (Azaz e-mailben és postán egyaránt szükséges a pályázati adatlapot elküldeni!) Az adatlap beérkezéséről visszaigazoló e-mailt küldünk.

2. A PÁLYAMŰ: A pályamű benyújtási/beérkezési határideje 2023. március 31. éjfélig.

A pályamű benyújtási helye és módja:

A jeligével és címmel azonosított dolgozatot csak elektronikus formátumban (PDF file, Powerpoint, JPEG, MPEG) kell megküldeni az alapitvany@novofer.hu e-mail címre. A file neve a jelige legyen! Az e-mail tárgyában a jeligét kell feltüntetni.

A készített modellt nem kell beküldeni, csak annak (képekkel, vagy videó felvétellel illusztrált) dokumentációját, a kíséret leírásával (PDF!).

Eredményhirdetésre 2023. június első felében, Gábor Dénes születésének évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen kerül sor.

DÍJAZÁS:

A legjobb pályaművek kidolgozói **minimum 50.000, maximum 250.000 forint** összegű egyszeri **tanulmányi ösztöndíjat** és oklevelet, az OTDT által kiállított „Tehetségútlevelet” kapnak, továbbá a támogatók által felajánlott tárgyutalmat, szakmai- vagy kulturális programokon való részvételi és táborozási lehetőséget, egyéb fejlesztő csomagot nyerhetnek. (Az ösztöndíjak száma nem limitált, az a színvonalas pályázatok függvénye, azonban a Kuratórium fenntartja a jogot, hogy valamely pályadíj-kategóriát ne adja ki.) A nyilvános eredményhirdetés alkalmával az erre előzetesen felkért diákok, egy 5-10 perces előadásban az ünnepség keretében bemutathatják dolgozatukat, vagy alkotásukat.

További felvilágosítás:

NOVOFER Alapítvány 1112 Budapest, Hegyalja út 86., E-mail: alapitvany@novofer.hu Mobil: +36 30 4848-004 WEB: www.gabordenes.hu

Budapest, 2023. január 31.

Dr. Bendzsel Miklós
a NOVOFER Alapítvány kuratóriumi elnöke